ГОЛОС

ТИЖНЕВИК

Львів 21 листопада 1937

Рік I. Ч. 45.

Передплата:
(в краю, ЧСР, Австрії й Румунії) місячно 60 гр., чвертьрічно зл. 1·60, піврічно зл. 3·—, річно зл. 5·50. В інших краях піврічна передплата 1 амер. долар, річно 2 амер. доляри, або їх рівновартість у валюті даної держави.

Ціна 15 гр.

Адреса: „ГОЛОС“ Львів, Сикстуська 43. а I. п.

ЛЕҐЕНДА БАЗАРУ

То буває — одностайні, хоч би й дуже важливі для історії будні опромінить один величний момент і створить нації довічну золоту леґенду.

Над щойно викопаною могилою довгі колони обеззброєних, обдертих, фізично до краю виснажених людей. Та стоять вони такі горді, та в очах їхніх стільки сміливого вязову ворогам, що немає на світі такого, хто б одважився відобрати цим 359-ом почесну назву — вояки.

І не треба їм співчуття й пожаління. Ні, пожаління отим, що напроти з наряджениме крісами, насупившись, стоять. Співчуття гробокопателям, що по наказу червоного сатрапа стрілятимуть, доки не стане ні одної постаті над розкопаною могилою, доки всіх довгих колон злиденних фізично й непобідимих морально людей не прийме у себе спільна їх мати — земля. Пожаління озброєним і в однострої посіпакам, що ледві прикривши довгу сповнену людьми яму, тікатимуть безладно, з нелюдським ув очах жахом чим дальше від Базару.

А гнатимуть за ними навздогін останні слова розстріляних і переслідуватиме їх гордовитий погляд вдивлених у позасвіти вже, у Візію Майбутнього зіниць 359-ох гідних — дітей чорноземої України.

Базар трагічна подія нашої історії? О, ні, трагедією не називаймо моменту, що на згадку його б'є сильніше із радости серце. Не називаймо трагедією смерти людей, які після всіх надлюдських переживань зимового походу, над викопаною могилою стоячи, не бліднуть і не прохають пощади. Ці бо люде знають в ім'я чого вмирати. Трагічно було б, якщоб Базарці притакнули зманливій мові большевицького старшини про дарування життя. Але, — що між більш трьома сотками людей не було ні одного, який заперечив би слова товариша козака 6-ої дивізії Щербака: „ми не боїмося смерти“, що одинокою відповіддю ворогові було гучне „Слава“! своїй нації, що вміраючи 359-ох знали вимовляти тільки слова про невмирущість України — не слід сумувати й лляти сльози зприводу Базару. Не слід звати тільки жертвами ворожого насильства Базарців — переможців у дні 21. листопада 1921. р.

У чорну довгу яму падали всуміш мертві й ранені вояки. Тож коли засипав її в поспіху ворог, чувся звідти глухий гомін. Може того гомону з середини могили ізлякавшись, тікали так кати? Бо ж мова могил і до божевілля довести може!

А скільки багато розказати знала могила над річкою Звіздаль серцям тих, що їх насильно масами цілими зігнали звідусіль большевики, щоб до розстрілу земляків приглядалися. Більше рідної землі тілам вірних її синів придаючи — вслухувалися селяне в таємний шепіт базарської могили. І ув одно вчували гердовиті впевнення козака 6-ої дивізії — що крови трьох соток людей не подарує ворогові український нарід.

Ватрою могутньою розгоряється кинений з-над могили базарської вязов, до змагання з ворожою навалою кличе. І тисячі й тисячі вірних тим же — що Крутянці й Базарці заповітам, сповняють щоденно шлях, що веде до здійснення Величньої Візії.

А чорні могили базарська, крутянська і багато-багато інших усе гомонять, все таємно про віщось із живими перемовляються. Наче про Чини Величні, що золотими легендами стали, розказують...

Ні, не трагедією для нас Базар. Ми горді й ми сильнішаємо, слухаючи оповідань про завершення смертю 359-ох зимового походу в 1921. р. Своєю бо кров'ю змивають Базарці не один промах цього ж походу. Своєю кров'ю, за рідну землю пролиятою, кличуть вони, як кличе Еспанців Алькаазар до такої ж великої любови Нації, яка в їхніх горіла серцях.

З ДНЕМ 19. ЛИСТОПАДА Ц. Р. ПЕРЕНОСИМО РЕДАКЦІЮ Й АДМІНІСТРАЦІЮ „ГОЛОСУ“ Й „НАПЕРЕДОДНІ“ з вул. МІЦКЕВИЧА ч. 11 ДО ДОМІВКИ ПРИ ВУЛИЦІ СИКСТУСЬКІЙ ч. 43а.

ТУДИ ПРОСИМО СПРЯМОВУВАТИ УСЕ ЛИСТУВАННЯ Й ПОСИЛКИ.

МИ САМІ

У нашій статті **„Національна самодопомога“** заторкнули ми преважну справу, чи не найважнішу — коли йде про силу й велич нації. Бо ж немає більш очевидної і більше важливої правди як та, що **нація у свойому історичному поході мусить собі сама помогти.**

Для прикладу взяли ми були Німеччину. Сьогодні вернемося ще до неї, чи радше до великої промови міністра пропаганди Геббельса, що обговорюючи справу німецького „чотирьохлітного пляну“, говорив про церкву і т. зв. „бессервіссер'ів“ (всезнайків), про положення в СССР і про вісь Берлін — Рим.

З тієї прецікавої, хоч і не „сензаційної“ — як цього сподівалась загряниця — промови, ми наведемо тільки деякі місця. Те, що так чи інакше заторкує порушену нами проблему.

Провідним мстивом промови Геббельса був клич: „Єдність народу є нашим найвищим добром!“ Звідці пристрастний поклик до народу: Ми хочемо стояти разом, щоби опанувати всі трудноці! „Фірер“ (Гітлер) і його співробітники — стверджує Геббельс, — що не були „з Божої ласки“, але добре працювали під покровом Божої ласки, ще найрадніше відкликуються до найсильнішого і найбільш життєздатного сило- і державно-творчого чинника, а саме **до самої нації.** Бути виразниками її волі — це найвища ціль провідників народу, а народові помагати й служити — це їх перше і найшляхетніше завдання.

„Цілі націонал-соціялізму“ — продовжував Геббельс, будуть здійснені крок за кроком, п'ядь за п'яддю... Бо все Велике росте зчасом“.

„Хочемо — казав він далі — говорити про актуальні проблеми, що то на них міцність націонал-соціялістичної ідеології мусить загартуватися і бути доказана. Виходячи із тієї ідеології, як із підстави, формуємо ми наш час. І це є може найбільш щасливе почуття, яке ми взагалі можемо мати, — бути творцями означеної епохи і знати, що ця епоха і сьогодні і повсякчасно носитиме незнищимо нашу націонал-соціялістичну печать“.

Говорячи про 4-літній плян і про економічну самовистачальність, міністр стверджує: „Ми є на найкращій дорозі, унезалежнитися від світу в цілому ряді важливих для нашого життя ділянок“. Самозрозуміле, що до цього потрібні капітали, аби могти будувати фабрики, дороги, закладати робітничі колонії і т. д. **При нашому скрутному економічному положенню, тут мусить прийти вдопомогу жертвенність одиниць, передусім через відречення від малих щоденних вигід.** Бо тільки так може бути осягнена велика ціль, щоб наш нарід не мусів уже більше жити із дня на день“.

Німці це — „нарід без простору“: „Жиємо на вузькому просторі — підносив Геббельс, — і не можемо витягнутися. Підчас коли в Европі є нації, що живуть у густоті 13-ох мешканців на 1 квадр. кілометер, ми мусимо вижити при більш як 142-ох на квадратовий кілометер. Менш інтеліґентна нація мусіла б на нашому просторі заголодитися. Те, що ми жиємо і що ми в порівнянні із іншими багатими країнами маємо ще вищу соціяльну життєву стопу завдячуємо тільки німецькій пильності, німецькій інтеліґенції і німецькому організаційному хистові“.

Із тієї гарної промови Геббельса наводимо стільки, але цього досить, щоби серйозно призадуматися над заторкненими вгорі питаннями, як актуальними для кожної нації. Гостро актуальними і наболілими і для нації української.

Отож передусім те, що найважніше: найсильніший і найбільш життєдайний, наймогутніший сило- і державо-творчий чинник це — **нація сама.** Нація сама мусить у повсякчасній та всесторонній зусильній напрузі чинно творити свою долю.

А це є можливе тільки тоді, коли нація є сильна, коли вона є велика — не так числом своїх синів, обширністю свойого простору, чи обильністю природніх багацтв, — але велика своїми задумами, аспіраціями і здібністю поносити во ім'я свого історичного призначення потрібні жертви.

Українська нація із усіх може найбільш Богом обдарована — земними і духовими багацтвами. Нація з великим минулим, твердим сучасним і великим майбутнім. Дані викувати це своє майбутнє по своїй власній волі й уподобі — українська нація не тільки має, але й надто має.

Із хвилиною, коли наш нарід у твердій, дуже твердій, і навіть жорстокій життевій боротьбі, — у цьому вогні, який спалює дерево, але загартовує крицю, — викує у міцну сталь свою багатогранну і пребагату душу, — із тією хвилиною майбутнє буде наше.

Але наше всенаціональне творче зусилля мусить очолювати велика Ідея. Ідея — українського націоналізму.

І ця ідея — подібно як та, про яку говорив саме Геббельс, — мусить виказати свою міцність, загартуватися, мусить бути доказана у своїй вічній правді — якраз на **актуальних проблемах.** Пекучих проблемах нашої сучасної сьогоднішньої і завтрішньої дійсности,

твердих вимогах твердого українського будня.

При чому у нас мусить бути завжди свідомість нерозривного й органічного зв'язку, який існує поміж цими поодинокими, буденними — назвім їх так — проблемами, а цілістю нашого всеукраїнського національного життя. І виходячи із нашої ідеології, із цієї національної органічної самосвідомости, як із найширшої і вічнонезмінної підстави — мусимо формувати наш час. Мусимо надати йому бажану нами постать, обличчя — і це якраз розв'язкою отих буденних, а проте так страшенно важливих і далекосяглих своїми преважними наслідками — сьогодні і ще більше завтра! — питань.

Одніею із таких проблем — це проблема національної самодопомоги. Отого — німецького у Геббельса, а українського в нас — „пристрасного поклику“ до народу: **„Ми хочемо стояти разом, щоб опанувати всі труднощі!“**

А коли разом, то це значить: **разом всі добрі сини народу!** То це значить: всі — багаті і бідні, вчені і невчені, ті „нагорі“ і ті, що „надолині““! Замкнім це в коротко́му синтетичному вислові: **Ми всі, українці, мусимо хотіти і вміти разом нести всі радощі і тягарі нашого національного й особистого життя!**

І на такій широкій підставі й у такому органічному зв'язку мусимо розглядати та оцінювати і ту вужчу, але вужчу тільки із першого і то поверховного погляду, справу національної самодопомоги і ще вужче: „зимової допомоги“. Справу допомоги — брат братові во нації. Багатий — убогому. **Той хто має — тому, хто потребує!**

І це є справа першорядного значення. І тому зусилля всіх нас разом і кожного зокрема, як одиниць і як народу, мусять завжди зводитися до найбільш напруженого змагання так будувати нашу життєву дійсність, **наш національний світ, щоби в ньому кожний член нації мав однакову змогу дати найбільш тій своїй нації із своїх творчих спроможностей.** — До цього мусять змагати всі українці, і це однаково як ті, що свідомі своєї глибокої відповідальности перед Богом, чи перед рідною нацією! Бо служба Богові це передусім служба нації („що ви вчинили одному із цих найменших — мені вчинили“ — свідчить Христос!), і служба нації — це служба Богові.

Любити чинно во нації ближнього свого як себе самого — це значить дійсно і правдиво любити Бога і Батьківщину!

Підчеркуємо ще раз із найбільшим притиском: Наша сучасна і майбутня дійсність буде завжди залежати передусім від нас самих! Від нашої — скажемо за Геббельсом — пильности, інтеліґенції та організаційного хисту.

І ще: При нашому твердому положенню поможемо собі тільки ми самі! **Жертвенністю нас усіх — і то не одноразовою, але конечною і повсякчасною — „передусім через відречення від малих щоденних вигід“.**

Інша справа вже конкретних форм тієї нашої національної самодопомоги на точно означеній ділянці, в точно означеному часі та умовинах.

Але завжди на незрушній, найширшій, всенаціональній основі, у зв'язку органічному з цілістю жит-

[redacted]

тя нації і завжди під одиноко правильним могутнім гаслом кожної здорової і великої нації, що звучить як гордий визов перед цілим світом, і як величня маніфестація власної сили і віри народу:

Ми самі!

Дмитро Штикало

З життя і преси

УСДП і УСРП в альбом

Українським соціял - демократам і радикалам записуємо для пам'яті слова чільного теоретика соціялізму і бельгійського міністра (десигнованого недавно прем'єром, але місія не повелася йому), др. Генрі де Мана, про соціялізм, у своїй публичній промові на одних зборах: „Ми мусимо зрозуміти — говорив він м. ін. — що соціялізм 1937. р. є зовсім інший, як той з 1846. і хоча б з 1900. Тим, що нас уважають ворогами релігії, мусимо відповісти, що ми не робимо ніякої різниці між віруючими і невіруючими. Ми не є ніякими матеріялістами і як теоретично так і практично ставимо моральні й людські вартости вище за матеріяльні. Наш осуд копіталізму не різниться від осуду енцикліки: „Квадрагезімо анно“..., а на терені шкільництва ми не ведемо ніякої іншої боротьби як боротьбу всіх шкіл проти незнання, темноти. Тим, які нас уважають ворогами приватної власности, кажемо ми: Для нас є святим усяке посідання, що базується на праці, і ми є далекі від того, щоб нарушувати це посідання. Ми хочемо радше захищати це посідання проти визиску змонополізованими силами гіперкапіталізму. Як нам закидають, що ми провадимо клясову боротьбу, то мусимо відповісти: Ми будуємо свій соціялізм не на клясових інтересах, але на людській гідності і справедливості. В дійсності не ведемо гострішої клясової боротьби, як катол. професійні союзи“.— („Райхспост“ ч. 249. 24. X. 1937). — Стільки міністр де Ман. Слова його не є доказом того, що соціялізм хоче вступати на інший шлях як досі. Свідчить це тільки про упадок цілої соціялістичної доктрини, яка бачить ув обличчі нових, наростаючих сил своє цілковите банкроцтво, отже хоче до них примазатися, щоб ще хвилину-дві вдержатися на поверхні життя, доки хвиля здорових національних сил не змете її з лиця землі. Та в деяких людей соціялістичних партій Заходу приходить сьогодні запізне протверезіння, бодай тепер бачать своє безнадійне положення і б'ються в груди, — каються за злочини перед смертю, тоді, коли в нас ні не чувати ні не видати в запаморочених головах радикальних і соціял-демократичних могікан бодай проблисків тверезої думки. Тим швидше вмруть. Блажені бо убогі духом...

„Коронація“ Сталіна?

Французький „Матен“ з дня 1. листопаду подав сензаційну вістку, що совєтські урядові чинники в Москві підготовляють... „коронацію“ Сталіна. Слово — коронація, очевидно не треба розуміти буквально; стати царем Сталін не збирається. Але совєтські конституційні фахівці мають „видумати“ для нього такий пост і титул, що зробив би Сталіна не тільки фактичним диктатором (як досі) але й формальним носієм суверенітету СССР, себто наділив його тими прикметами влади, які мають монархи.

Ще весною біжучого року Сталін рішив себе проголосити чимсь вроді „льорда-протектора“ совєтського Союзу — пише Матен. Але цей його намір зустрічав і зустрічає активний спротив з боку вищих керівників компартії й III. Інтернаціоналу. Акт „коронування“ Сталіна підготовлявся вже два рази: перший — на святі 1. травня, другий — на 7. листопада, в день святкування 20 роковин існування совєтського режіму. Але внаслідок внутрішньої опозиції, Сталінові довелося відложити знов свій намір на неозначений час.

Спротив частини партійних керівників цьому намірові кажуть й зобумовляє в значній мірі терористичні розправи Сталіна. Так, 22. липня ц. року кілька провідників III. Інтернаціоналу, на чолі з відомим мадярським комуністом Беля Кун склали протест в цій справі, і зараз після того почалася „чистка“ Комінтерну. Газети справді подають, що небаром над Беля Куном відбудеться судовий процес у Москві і що він вже арештований. З цієї ж причини в жовтні арештовано П'ятницького, одного з видатних керівників Комінтерну.

Є підстави думати, що після переведення виборів до „верховного совету СССР“ деякі „депутати“ запропонують проголосити Сталіна „верховним вождом“ совєтського Союзу. В цей спосіб буде інсценізована „воля народу“... „Матен“ твердить, що й вибір офіційного титулу для Сталіна відповідатиме тій московській націоналістичній політиці, яку він тепер провадить. Совєтські урядові чинники будуть упідставнювати видвигнення Сталіна... історичними традиціями „древней Русі“, прикладами обрання московського царя Бориса Годунова і т. д. Самий титул проектується встановити також на підставі московських старовинних традицій. Колись в північному князівстві Новгородському існував титул так зв. „посадніка“. Сталіна саме й проектується назвати „посадніком Совєтського Союзу“...

„Матен“ далі оповідає, що в вересні була розкрита змова на життя будучого „посадніка“ та його нового фаворита Єжова, організована новим центральним комітетом комсомолу, що був вже „перечищений“ в останньому часі аж два рази. Але Сталін рішився піти супроти всіх труднощей, щоб здійснити свою мрію, і старається досягти свого, хоч би „йому довелося дати нову працю ГПУ“... — закінчує статтю „Матен“.

Будучність покаже, наскільки правильними є інформації „Матену“. Тут тільки скажемо, що диму без вогню не буває... Коли взяти під увагу той політичний курс, що його від літ веде Сталін, то в цих чутках немає нічого неможливого.

ЗАЯВА

Щодо статті в „Українських Вістях“ (ч. 249. з дня 12. XI. 1937.) п. н. „Авангард провокаторська газета“ заявляю таке:

а) твердження „Українських Вістей“ (ч. 249.) немовби на виставі української преси на Богданівці не було „Діла“ є звичайною, вирахованою видумкою паліївських „журналістів“;

б) твердження „Українських Вістей“ немов би я назвав часопис Авангард „провокаторською газетою“ є нікчемною брехнею;

в) методи „Українських Вістей“, які виявляються в тому, щоб брехнею і клеветою ужити когось третього до своїх розрахунків з противниками, як це сталося в цьому конкретному випадку, є методами провокаторськими.

Львів, 15. дня листопада 1937. р.

Семчишин Тиміш

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

До Редакції „Голосу“ у Львові.

Вельмишановний Пане Редакторе, прошу помістити в Вашому цінному часописі таку мою заяву:

З днем 3. листопада 1937. я перестав бути членом Ф. Н. Є.

Др. Ростислав Ендик.

До
Хвальної Редакції „Голос“
у Львові.

Просимо ласкаво помістити в одному з найближчих чисел Вашого цінного часопису таку нашу заяву:

З жалем і обуренням довідались ми з преси, що перед кількома днями рука засліпленого партійця з Ф.Н.Є. посміла піднести на особу п. Ред. Богдана Кравцева, високоціненого нашого поета, передового громадянського діяча, члена Головного Виділу „Просвіти“, найповажнішої нашої установи.

Цей вчинок уважаємо негідним людини, якій наші культурно-національні цінності мають бути дорогими і тому якнайгостріше п'ятнуємо як шкідників нашої справи тих, що намагаються довести до македонізації нашого життя.

В Кракові, дня 8. XI. 1937.

За Виділ Філії „Просвіти“:

Михайло Павлик, голова — Процик Нестор, секретар

Печатка

До ред. Б. Кравцева

Високоповажаний Пане Редактор!

Українське Студенство м. Варшави, обурене ганебним нападом паліївських руїнників з „Ф. Н. Є.“ на Вашу особу шле Вам щирі побажання дальшої невтомної енергії в боротьбі за перемогу ідеї українського націоналізму.

Останній вияв Ф. Н. Є-івської анархії і демагогії є ще одним зайвим доказом морального розкладу боротьби.

Віримо, що він ще раз пригадає публичній опінії про підлу ролю дезертирів з „Ф. Н. Є.“ в нашому громадсько-політичному житті.

З правдивою пошаною

Вітошинський Борис
Регей Василь

Сербсько-хорвацька угода

Від нашого югословя'нського кореспондента.

Останніми часами наробила великого шуму й галасу в Югославії угода сербських, опозиційних до теперішньої влади д-ра Стояділовіча, партій із „Хорватською селянською партією" д-ра Мачека. Захоплення оця ніби угода не викликала ні в сербів, ні в хорваттів; навпаки — з усіх усюдів чуються закиди, незадоволення, протести, чи просто таки кпини.

ЯКА ЦЕ УГОДА?

В день річниці вбивства югослав'янського короля Олександра І. в Марсеї (9. Х.) поданий був зміст цеї угоди до загального відома. Це краще б можна назвати вступом до згоди, бо з поданого змісту нічого не видно про якусь угоду. Тут сказано, що обидві конституції (від 1921-го й 1931-го рр.) не мають жадної „моральної вартости, бо вони суперечать основним демократичним принципам, а й ухвалені не тільки без хорватів і проти хорватів, але й без сербів і проти сербів". Тому угодовці домагаються припинення оцих конституцій, а проголошення нової тимчасової, поки ухвалиться відповідна нова конституція. Династія ж і кордони Югославаї залишаються неоспоримо, як і були без усяких дискусій. Це в головному все.

ЩО НА ЦЕ СЕРБИ?

Із цілої полеміки, що вив'язалась зприводу цієї ніби то угоди, видно ясно й недвозначно тверде становище сербів: вони нічого не хочуть і не думають дати навіть на папері. Хоч у тексті про угоду не дано хорватам ніяких обіцянок, ні ґваранцій, то сербські противугодовецькі елементи закидають провідникам опозиції зраду державних інтересів і безглуздість такої угоди. Вони їм січуть очі тим, що сербська опозиція маніфестаційно проголосила текст угоди в день річниці трагічної смерти свого короля. Це ж була явна протисербська демонстрація.

Прем'єр Стояділовіч у своїй промові на конґресі молоді в Белграді гостро виступив проти угодовщини. „Ми найрішучіше осуджуємо все те, що творять вороги між нашими братами" („Новості" від 25. Х. ц. р.). Інші ж з іронією пишуть: „Справа „угоди" не така вже то дуже нагла, „хорватське питання" існувало впродовж віків та й правдоподібно існуватиме ще довгі віки. Отож не запізниться, панове, якщо справа угоди піде звичайним шляхом, цебто законно" („Балкан").

СТАРА ДЕМОКРАТСЬКА ПІСЕНЬКА, ЧИ ПАК „ЗАЛІЗНА ПОСЛІДОВНІСТЬ"

„Вождь хорватського народу" д-р Мачек викликав своєю угодою в хорватів велике незадоволення. Його ж партія ще торік ішла з гаслами за найвищий постулят нації. Торік іще посли тієї ж партії заявляли: „Ми хорвати не визнаємо ніякого з'єднення із сербами, ні не визнаємо Югославії". Ще торік ті ж посли потішали хорватський народ, що „зоря вже зійшла, і суверенна хорватська держава вже скоро воскресне..." („Даніца" — тижневик). А сьогодні, рік пізніш, сам „вождь хорватського народу" д-р Мачек заявляє: „Ми (цебто хорвати й серби — Т-о) можемо передиратись і сваритись між собою, але як прийде до грубшого, отоді ми проходимо почерез усе це, і тоді ми разом". Значить через рік велика переоцінка поглядів. „Я знову здобув стару віру в спільноту нас усіх" (сербів і хорватів — Т-о) — кличе д-р Мачек („Хрв. Дневнік", від 26. Х. ц. р.) до тих же самих хорватів, що торік іще, устами своїх представників, товкмачив їм: „Ми не хочемо Югославії, не визнаємо нічого, що від 1918 року зроблено досьогодні, ми це все зруйнуємо" („Даніца"). Не диво, що серби собі глузують із таких „завзятущих демократських вождів" і роблять, що їм подобається.

ПУСКАЮТЬСЯ НА ХИТРОЩІ

Один хорватський католицький політик заявив, що оця ніби угода, це жадна угода, це просто хитрування, тобто: хто кого краще обмане! Та всі знаки на небі й на землі виразно показують, що той обманений напевно будуть „хорватські демократи". Перше, що пактують із „вождями" без війська й влади, а друге самі ж хорвати своїми руками зводять хорватське питання з міжнароднього до внутрішнього питання двох розсварених партій. Це ж ясний висновок.

ЧИ СПРАВДІ МОЖЛИВА СЕРБСЬКО-ХОРВАТСЬКА УГОДА?

Хто ближче приглянувся відносинам на Балканах, мусить критично поставитись до вище поставленого питання. Серби бо цілий останній вік виховували свої генерації в імперіялістичному дусі, а саме: землі, що вони їх сьогодні посідають, уважаються сливе всі за корінно сербські. І це б була ідейна причина. Практична ж така, що серби сьогодні займають найважніші й найвищі пости в держ. апараті. Отож, погодившись із хорватами, жусіли б вони їх уступити на хорватській території хорватам, а це невикональне. Одначе найважніша причина та, що серби свідомі й знають, чого хочуть, а хорватський теперішній політичний провід знає, чого не хоче, але не знає, чого хоче.

ВИРІШИТИ МОЖЕ ТІЛЬКИ МЕЧ

Становище Београду в держ. устрої це: або централізація на базі державної спільноти всіх трьох народів (сербів, хорватів і словенців) в Югославії, або повний розподіл на поодинокі держави, до чого можна дійти тільки мечем. Тим то державнотворча хорватська інтелігенція свідома того, що угодою не може ніяк здійснити своїх державницьких задумів, бо це б було повна капітуляція їхніх ідей, шукає інших шляхів для здійснення своїх державницьких ідей.

„ЗОЛОТІ" ПАЛЬЦІ ЛЮДОВОГО ФРОНТУ

Західно - европейські суфлери (Франція й Англія), що змагаються за створення спільного фронту „всіх світових демократичних сил" — кажуть добре поінформовані — і тут устромили свої „золоті" пальці, тобто сипонули трішки срібняків для зміцнення „спільного народного фронту проти наступу фашизму". Сьогодні ж „хорватська селянська партія" пропагує якусь безглузду теорію про „селянську націю", про „селянську державу" хорватів. Водночас виступає проти „зогнилої інтелігенції", що важиться супротиставитись оцьому безглуздю. Сербські ж прихильники Марксового „капіталу" любонь недвозначно мріють про те, щоб запрягти оту славетну хорватську „селянську націю" до свого воза, як це зробили московські большевики з більшістю українського народу.

БЛАЖЕННІ ВІРУЮЧІ...

„Хорватська селянська партія" ніби зробила угоду з сербською опозицією, але ж ці серби сьогодні не мають жадного впливу на політику в Югославії. Вони тепер із легким серцем обіцюють гори-доли, бо шукають помочі, щоб повалити дра Стояділовіча та самі намагаються засісти на його місце. Та чи й тоді пам'ятатимуть про своїх спільників? Напевно, що ні! Цього вже навчив досвід, коли вони були вже нераз при владі.

А ДІЙСНІСТЬ...

Та дійсність дійсністю! Ось нещодавно дійшло до кривавого зудару селян із поліцією (в околиці Вировитиці). Підсумок цих кривавих жнив — це 4-ох мертвих, 8-ох важко ранених. У Загребі ж з цієї нагоди хорватські націоналісти вивісили чорного прапора на університеті та розп'яли величезні транспаренти з протидержавними написами: „Геть із кривавою тюрмою Югославією!" „Слава борцям, що впали за самостійну хорватську державу!" Навіть д-р Мачек видав летючку з погрозою: Якщо ще раз посміють жандарі стріляти до хорватів, як на дичину в лісі, то хорвати дадуть відповідь на силу силою!

Як бачимо угода в повному темпі. Блаженні віруючі в неї, але: на папері одне, а в практиці друге!

Т-о.

КОРОТКО:

АВСТРІЯ

— Дня 13. XI. ц. р. почався у Ґрацу міжнародній фехтівничий (двобій на шаблі) турнір.

— Дня 17. листопада ц. р. обходить „Німецько-австрійське Т-во Письменників" свій 40-літній Ювилей (заложене в 1897. р.). Першим президентом цього Т-ва був Адам Миллер Ґуттенбрунн.

АМЕРИКА

— В Ню-Йорку шаліє пошесть грізної недуги — дитячої паралізи. Досі стверджено за останній місяць — 2.600 випадків цієї хвороби.

АНГЛІЯ

— До Берліна має приїхати лорд Ґаліфакс, міністр без теки. Він хоче довести до зближення поміж Англією і Німеччиною. Як довідується лонд. „Дейлі Експрес" — лорд Ґаліфакс поїде із Берліна до Риму і буде намагатись встановити добрі взаємини теж поміж Англією й Італією.

— Б. неґус (цісар Абісінії) Гайле Селяссі жиє тепер ув Англії і кажуть в крайній нужді, бо, покидаючи свою країну, сподівався, що небавки вернеться до неї.

АРГЕНТИНА

— Президент Арґентини заборонив поширювати якогонебудь рода комуністичну літературу та вести пропаганду.
— По Бразилії, що в цих днях стала фашистівською, найближча черга, мабуть, саме на Арґентину. Большевицьких „товаришів" починають таки надобре бити вже й ув Америці...

ГОЛЯНДІЯ

— Як подає лондонський „Сендей Таймс", із хвилиною заіснування китайсько-ніппонського конфлікту, Голяндія підписала з Англією окремий договір про оборону їх спільних інтересів на Далекому Сході. Як відомо, голяндські Індії лежать на шляху поміж англійською далекосхідн. морською базою Сінґапур й Австралією й тому саме Англії дуже залежить на тому, щоб ці терени не були в посіданні ворожої, але заприязненої із нею держави.

ГРЕЦІЯ

— На Атлянтійському океані затонув грецький пароплав, що плив із Ню-Йорку до Роттердаму. Із 29. членів залоги — 6-ох врятував англійський пароплав, решта ж утопилася.

ЕСПАНІЯ

— Національні війська підготовляють велику офензиву і ген. Франко сподіється, увисліді якої еспанська війна буде в найближчому часі закінчена повною побідою націоналістів. — Досі нав'язали вже дипломатичні взаємини із національним урядом у Саляманці такі держави: Англія, Італія, Німеччина, Ватикан, Ґватамаля, Нікараґуа, Альбанія і Сан Сальвадор.

— Подають із Барселони, що червоний еспан. прем'єр Нехрін виїхав до Лондону.

ІТАЛІЯ

— До Риму приїхав китайський міністр пропаґанди Чен-Кунь-пао. Узв'язку з тим кружляють поголоски про можливість італійського посередництва у китайсько-ніппонській війні. — Нещодавно знов же багатьох твердило, що посередником у цьому конфлікті на Дал. Сході буде — Ґітлер.

— Поголоски про те, начебто син диктатора Бруно Мусоліні, що бере чинну участь (як летун) ув еспанській війні по боці націоналістів, — попав у полон червоних, був ранений, чи навіть убитий, виявилися зовсім неправдивими. Бр. Мусоліні цілий і здоровий і воює далі під командою ген. Франко.

КИТАЙ

— Ніппонські війська здобули вже цілий Шанґай. Китайські війська понесли у боях під Шанґаєм величезні втрати. Відступаючи у поспіху та переполосі китайці, побіч стосів трупів, залишили ще величезні запаси зброї й інших венних матеріялів.

МАДЯРЩИНА

— Поміж Угорщиною та Італією підписано господарську умову.

З ОСТАННЬОЇ ХВИЛИНИ:

ДО ХВАЛЬНОЇ РЕДАКЦІЇ „ГОЛОСУ“.

Отсим прохаю Хвальну Редакцію не відмовити мені поміщення у Вашому цінному часописі цієї заяви:

Отсим подаю прилюдно до відома, що осуджую свій вчинок, що його я допустився через побиття п. ред. Б. Кравцева в дні 3. XI. 37. і стверджую, що цього роду поступовання є нижче гідности українця.

Рівночасно подаю до відома, що з днем 17. XI. 1937. я добровільно перестав бути членом Ф. Н. Є.

З поважанням
ОСИП ОСАДЦА.

НІМЕЧЧИНА

— На підставі канцлерського розпорядку стала берлінська „Дойче Гохшуле фір Політік“ (Нім. Висока Політ. Школа) державним научним заведенням. Вона підлягає Міністерству Народньої Освіти й Пропаганди.

ПОЛЬЩА

— Головний Статистичний Уряд у Варшаві оголосив такі дані про цьогорічний урожай у Польщі (в мільйонах квінталів): пшениці — 18.4; жита — 58.3; ячменю — 13.1; вівса — 24.1; бараболь — 378. — У порівнянні із минулорічними жнивами, цього року було менше: пшениці на — 13.6%, жита — 8.4%, ячменю — 6.3%, вівса — 8.8%, натомість бараболь 10.3% більше. Ціни збіжжя ц. р. дорощі на 2.2—4.8% як минулого року.

— Лондонський „Сендей Експрес“ подає із Варшави, що Ніппон робить дуже сильний натиск на Польщу, щоби вона приступила до (німецько-ніппонсько-італійського) пакту трьох проти Комінтерну. При цьому такий самий натиск робить і Німеччина, яка начебто згодилася продовжити німецько-польський договір про ненапад (пакт неагресії) тільки під тією умовиною, що Польща приступить до згаданого договору трьох. Таке приступлення Польщі до договору мало би велике значення зогляду на безпосереднє її сусідство із СССР.

РУМУНІЯ

— Прем'єр Татареску зголосив уступлення цілого уряду. Король димісію приняв, а утворити новий уряд поручив провідникові селянської партії — Міхаляше. Та проте цьому останньому утворити уряду не вдалося і новий уряд намагається тепер утворити, на ширшій політичній підставі, таки Татареску.

СССР

— „Амерікен Меркури“ подає за своїм московським кореспондентом такі дані про СССР: За 10 років панування Сталіна „розкуркулено“ мільйон „кулаків“ та вивласнено 5 мільйонів осіб. В сов. концентраційних таборах находиться 2 мільйони людей. При самій будові каналу Балтик — Біле море працювало 250 тис. каторжан. Таке саме число в'язнів працює тепер при будові залізничого шляху на Сибірі. Найбільшим актом терору уряду Сталіна, що його згаданий кореспондент називає безприкладним ув історії, був зорганізований навмисне Москвою голод на Україні, Півн. Кавказі та в Середущій Азії (на не-московських землях), у 1933. р. Тоді померло з голоду 5 мільйонів осіб.

ФРАНЦІЯ

— Мин. тижня обговорювано на французькій раді міністрів справу актуальних англійсько - німецьких розмов. Франція побоюється наближення Англії до Німеччини й Італії та намагається поширювати погляд, що перед закінченням еспанської війни таке наближення не має ніяких реальних виглядів.

ЮГОСЛАВІЯ

— Прем'єр Стояділович поїде при кінці цього місяця до Риму. Ціль його відвідин, що потриватиме біля трьох днів, затіснити ще більше приязні, італійсько-югослав'янські взаємини. Про добрий стан цих взаємин свідчить надзвичайно щире приняття, яке зустрінуло югослав'янську військову місію вчасі її поїздки по північній Італії.

У царстві комісарщини

„СОВПРЕМЄР“ ПРОПАВ!

Ми вже повідомляли про те, що від місяця щезло в таємничий спосіб прізвище щойно недавно призначеного (1. вересня) „прем'єра“ т. зв. „УССР“ — „товариша“ Михайла Ілліча **Бондаренка.** „Урядові розпорядки“ надалі появляються тільки за підписом заступника голови раднаркому УССР — Кирила Васильовича **Сухомлина,** ніде не ставлять кандидатури Бондаренка до верховної ради СССР і не просять його „балотуватися“ в жадній виборчій окрузі.

Цікаво теж при цьому підчеркнути, що ніде не стрічається імени 2. секретаря ЦК КП(б)У — С. О. Кудрявцева, який донедавна тішився найбільшими впливами у Сталіна і приготовлявся на диктатора СУЗ. Його теж „не кандидують“ в жадній виборчій окрузі УССР.

Та найбільше підозрінь викликують нові іменування в дні 2. листопада ц. р. на пости заступників голови раднаркому „УССР“: Миколи Марковича **Марчака,** досі заступника Затонського та Якова Фомича **Тягнибіди.** Виходить, що дотеперішній 1. заступник голови раднаркому УССР — **В. І. Порайко теж зліквідований.** Дотеперішнього 2. заступника — Сухомлина готує тепер Москва мабуть на місце зліквідованого Бондаренка.

Ледві один місяць „попрем'єрствував“ Бондаренко — і мусів піти, куди вже помандрував неодин з московських експонентів Кремля на СУЗ. З Москви подають чужоземні кореспонденти, що його арештовано.

Цікавий біг подій: зразу зліквідували Постишева і Якіра, потім Любченка і Хатаєвича, а тепер Бондаренка і Кудрявцева... А хто наступний?

СТАЛІНСЬКИЙ СТАРОСТА ПРО.. УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ

У київських „Вістях“ з 4. листопада помістив „український староста“ дядя Григорій Іванович Петровський величезну статтю п. з. „Як жив і живе український народ“. В цій статті оплюгавлює старий москвослужака українські визвольні змагання з р.р. 1917—21, хвалить при цьому „поміч робітничого класу великого (!) російського народу“. Про українських націоналістів маячить за московською пропаґандою цей сталінопоклонник м. и. таке: „Запеклі вороги народу — шумські, любченки, хвилі та інші недобитки українських буржуазних націоналістів, які становили верхівку буржуазних і дрібнобуржуазних націоналістичних партій боротьбістів і укапістів, злокувалися у своїй контрреволюційній діяльності з троцькістсько-бухаринськими бандитами. Вступивши до лав КП(б)У, маскуючись вони продовжували свою контрреволюційну боротьбу проти комуністичної партії й радянської влади“ і тд., і тд. в тому самому стилі. І так ціла сторона: і про агентів світового фашизму, і про гітлерів та польську шляхту, щоби закінчити обломеними фразами про „геніяльність“ Сталіна і про його „геніяльну“ конституцію та обов'язково заявою, що „український народ у великій сім'ї(!) народів СССР вщент розторощить контрреволюційних націоналістичних недобитків“. На тих „недобитках“ скрутив собі карк Бондаренко, скрутить і собі дядя Петровський! Здається вже недовго чекати.

НОВИЙ КОМІСАР

Дня 4. листопада іменували нового народнього комісаря легкої промисловости. Цей пост був вже від дев'ятьох місяців необсадженим, бо як говорив Хатаєвіч на XIII. з'їзді КП(б)У („Вісті“ з 1. VI.) не можна було знайти „відповідного кандидата“ на цей пост. Цим „відповідним“ показався голова „республіканської виборчої комісії по виборах до ради національностей“ для УССР — Федір Г. Міма, донедавній совчиновник в професійній спілці тракторної промисловості.

ПРОВАЛИ ЗБОРУ БУРЯКІВ

На 1. листопада мала бути закінчена копка цукрових буряків, до 10. листопада мають бути всі буряки звезені з піль. Та інакше виглядає большевицька б'юрова теорія, а інакше сільська дійсність.

Зприводу лихих поступів, зокрема у звоженню буряків, зчинила вся большевицька преса величезний вереск, мовляв „вороги народу“ саботують бурякозбори.

Наркомісаріят земельних справ подає у свойому звідомленні з 1. листопада (у „Вістях“ з 4. XI.), що досі звезено щойно 79,6 відсотків накопаних буряків. В деяких областях: Харківщина і Чернигівщина, лежить ще четвертина накопаних буряків в чистому полі.

„Зимова допомога“ в Совєтах

ДО ВАГОНУ І НА СИБІР!

(„Je suis partout“)

З. КРАВЦІВ

Своя

(Продовження)

Він хватає її руку — і Мару' відразу стихає. То далі ще розпитує: чи тільки правда цьому, що це вони забили Максима й Юру.

— Я сам одного зарубав — перехвалюється комуніст. Та й, буцім знехотя признається — я головний провідник, не той, онде, що з тим вашим провідником. Того одна наша дівчина присвоїла недавно... Ти нам неодного притягнеш, правда товаришко? Сьогодні... комуніст мнеться й далі виразно міняє тему. Запитує, як власне зветься Мару', звідкіля вона. — Я навіть імення твойого не знаю.

Мару' вимовляє перше, що їй на гадку прийшло ім'я й прізвище і не просто, кружляючи вона таки довідується, що сьогодні їх дванадцятьох зайшли в місто їхне битися. Пізніше, серед ночі. — Не бійсь, як дістануть ці ваші гайдамаки! Ах, а ти, товаришко вкажеш нам...

Знечев'я Мару' встає. Так раптово, що комуніст мало що не перевалюється з лавкою, що на ній тепер сам.

— Хлопці! — каже голосно на всю залю Мару'. Ці дванадцять зрадники. Я знаю певне... Геть їх із нашої читальні! Гонімо їх, зразу звідсіль!...

Гострий прошибаючий звук... і Мару' паде посеред кімнати. Але вона зараз зривається. — Це вони убили нам Юру й Максима. Це вони... минулого... тижня... Ле', ох, Ле'!...

Ле' вже не має і не має вже нікого в читальні. Тільки десь дуже недалеко густа стрілянина, крики. Там зараз ллється кров... Щоб тільки наші побідили — мріє Мару' й раптом вона за більш чим сімома горами у своїй димній хатині. — Батьку — десь каже вона — ось я. І бачить усмішку на завжди суворому батьковому обличчі. Хоч не кладе, як це собі пообіцяла багато грошей перед ним, знемощілим. На

У крутіжі світових подій

БРАЗИЛІЯ ФАШИСТІВСЬКА

У Бразилії дійшло до державного перевороту. Президента Варгаса піддержала вповні армія і тому цей переворот пройшов безкровно.

Дотеперішній уряд подався до димісії. Думають, що президент Варгас стане досмертним президентом держави і в його руках опиниться вся політична влада. Варгас буде отже диктатором. Новий же устрій Бразилії буде побудований на засадах авторитарности, тотальности і корпораціонізму.

Світова преса широко обговорює цю подію.

Французький „Ентрасіжан“ дає таку загальну оцінку бразилійського державного перевороту:

„Встановлення фашистівського устрою у країні так обширній як ціла Европа, та із населенням так численним як Франція — є діймаючою поразкою політичною, господарською і фінансовою для трьох великих демократій: Франції, Англії і Півн. Ам. Союзних Штатів“.

Всі советофіли побоюються, що тепер Бразилія приступить до протикомінтернівського пакту трьох (Німеччина, Ніппон, Італія). Знову ж у господарській ділянці передбачують поширення торговельних впливів Німеччини, Італії та Ніппону у Бразилії — на некористь інших „демократичних“, дотеперішніх експортерів.

Фашистівська Бразилія вже завісила виплати на рахунок загряничних позичок. А тому, що ці позички були затягнені на біржах Парижа, Лондону і Ню-Йорку — то вище згадані „демократичні“ країни понесли внаслідок такої постави Бразилії великі грошеві втрати.

Французька преса кидає злегка камінчиком у бік ПАС Штатів і головно їх през. Рузвелта та пригадує: Майже рік тому (1. грудня 1936. р.) през. Рузвелт, у своїй великій промові на всеамериканському конґресі у Буенос Айрес, запевняв, що американський суходіл (континент) залишиться замкнений для чужих впливів. Америка, мовляв, буде твердинею демократії, що не втручаючись до нічиїх справ, не допустить також до себе жодних нових европейських ідеологій — в роді комунізму, або фашизму.

Як бачимо, Рузвелт із своєю „демократією“ і „блискучим відокремленням“ виявився злим пророком. Натомісць не помилявся Мусоліні, коли нещодавно у Берліні назвав наш час — „століттям фашизму“.

Уся світова преса, передусім же французька — і то найрізнородніших відтінів (від крайнє лівого синдикального органу „Пепль“ до правої „Епок“!), — стверджує однозгідно, що **фашистівський переворот у Бразилії завдав величезний удар доктринальному відокремленню і „демократичності“ американського суходолу.** Европа, як бачимо, здібна є впливати на Америку та розвиток її політичних форм навіть почерез океан.

Цікаву оцінку обговорюваної події подає американська газета „Ню-Йорк Таймс“. Цей часопис пригадує передбачування деяких обсерваторів, що південно-американські народи, керовані нетривалими демократичними урядами, не будуть здібні опертися могутній хвилі фашизму, який шукає, м. ін., на обшарах Південної Америки багатих джерел сирівців.

Масоно-советофіли намагаються поменшити та обезцінити цю історичну подію. При цьому обвинувачують Мусоліні, Гітлера ну та й Ніппон, що це вони довели до фашизації Бразилії.

Нехай, що і так! Але це не змінює отого **першорядного значення факту, що у світі — і це вже поза Европою, в Америці — виросло раптом ще одне велике забороло проти інтернаціонального комунобольшевизму.**

хату й поле... Дивно Мару', — чого це батько всміхається їй. І Ле' ось-де... І ще чиїсь очі. Але ці треті гадючі, злі — Йдіть геть! — відганяє Мару' по-бойківськи третю пару зіниць... Брудні якісь, недобрі, комунарські очі... Найкращі на цілому світі очі має Ле'. Ле', о Ле'.

Це не Ле' похилюється над нею, це Миро'. — Як це було, Мару'?.. З ним, з тим комуністом... Як ти довідалася?

Всю силу волі напружує Мару', щоб докладно розповісти щойно прогулу розмову. — Все мені сказав... тільки — не довідалась прізвищ тих штабовців. А треба було, правда Миро' конечно це треба довідатись...

Мару' вже не говорить, та не має спокою в її очах... Конечно треба було про штабовців звідатись, а вона цього не встигла. Ні, забула... Ох, як же можна було забути!...

Тепер Миро' при слові. — Все добре Мару', все гарно... Про решту ми їх поспитаємо ще... Або й ти сама. Ні, ти житимеш Мару'. Ти мусиш жити. Треба щоб ти жила Мару', своя дівчина ти, дуже-дуже своя дівчина.

М'яка мала долоня вдячно стискає мозолисту руку Миро'. Й одразу зовсім спокійні стають сині наче небо при заході зініці Мару'. Це ж тільки хотіла вона почути ще раз, заки помре: що вона, Мару', своя дівчина...

ПО НАШИХ МІСТАХ І СЕЛАХ

* В днях 6-го і 7-го листопада ц. р. відбулася в Коломиї в залі „Нар. Дому“ вистава праць учнів арт. маляра Яр. Лукавецького.

* В Станиславові в найближчому вже часі приступають оо. Редемптористи до будови величавої церкви при своїм монастирі. Другу церкву будують СС. Василіянки.

* Дня 31. жовтня ц. р. відбувся в Олеську Сокільський Вечір, присвячений пам'яті 750-ліття смерти кн. Яр. Осмомисла і Листопадовим Роковинам.

* Дня 30. жовтня ц. р. відбулося посвячення величавої церкви в Озерянах. У святі взяло участь біля 30 священиків і велика скількість народу.

Нам пишуть

ІЗ ЗБАРАЖЧИНИ

СВЯТКУВАННЯ ЛИСТОПАДОВИХ РОКОВИН

Дев'ятнадцятьріччя Першого Листопада відсв'ятковано в с. Токах, пов. Збараж, Службою Божою, яку в намірении української нації відслужив дня 1. XI. ц. р. відомий із свойого патріотизму, люблений парох села — о. Петро Петриця при співучасті чоловічого хору.

Перед самим закінченням Богослуження виголосив Впрп. Отець проповідь, в якій коротко та проте змістовно й щиро, як завжди, з'ясував велике значення в житті української нації світлої історичної традиції.

Після Богослуження відспівав хор частину молитви-гимну: „Боже Великий Єдиний“...

Вислухавши молитви-гимну чисельно зібрані громадяни розійшлися в високоторжественнім настрої домів.

Водночас слід згадати, що в часі Богослуження переведено збірку для Українських Інвалідів. Поминаючи те, що факт збірки не попереджено повідомленням, присутні жертвували 24 зл.

*

Не від речі буде зареєструвати на марґінесі цього допису факт, що для гіднішого відсв'яткування листопадових роковин приготовлено академію, яку устроїти хотіли Т-во „Просвіта“, К-к „С-за Українок“ і Т-во „С-кий Господар“ на своїх св'яточних сходинах 1. XI. ц. року. В програму сходин мали ввійти: вступне слово, реферат, декламації й вокальні продукції чоловічого хору „Співацької Секції“. Але цього не довелось здійснити, бо начальник токівської станиці КОПу дозволу на другу частину свята не дав.

*

Через те, що в неділю в навечеріє Першого Листопаду о. пароха не було, панахиду за Поляглих Борців України відслужено дня 7. листопада ц. року над прекрасно устроєною, символічною могилою, прибраною живими осінніми квітками і свічками. На могилі золотими буквами напис: Поклін Героям! Над могилою, скісно стятий, перев'язаний вишивкою та заквітчаний в'язочкою квітів, березовий хрест.

Велика частина приявних довго слухала співів місцевого хору вже після кінця панахиди. Прошепотівши вкінці слова тихої молитви, з глибокою тугою залишали токівчани стрілецьку могилу до далекого наступного року.

ІЗ КАЛУЩИНИ

ПРЕСОВА АНКЕТА

У неділю, дня 31. жовтня відбулася у Калуші в залі „Нарднього Дому“ пресова анкета-конференція получена з виставою націоналістичних видань та преси. У вщерть виповненій залі „Нар. Дому“ зібралися відпоручники. Молодь усіх сіл до 300 людей. Запрошені прелеґенти зо Львова не змогли прибути, отже комітет по змозі сам старався вив'язатися зо завдання. Принагідно прибулий представник студенства представив допомогову акцію студенства, потому промовці заторкували пресові справи, значення друкованого слова та доброї преси. Хід анкети діловий, поважний. Приявні забирали голос у дискусії, так що при дружній гутірці вияснено неодну неясну справу, а неодним відкрилися очі, хочби на ролю Ф.Н.Є. Після дускусії ухвалено ОДНОГОЛОСНО відповідні резолюції. З вірою у краще завтра та що нас більше, після відспівання національного гимну всі розійшлися домів, щоб опісля у 17. годині явитися в церкві на панахиді за Поляглих. Після Панахиди відбулися сходини членів Т-ва „Сокіл“, де місцевий отець сотрудник представив приявним значення Великих Роковин та переказав декілька спогадів. В піднесеному святочному настрою усі розійшлися домів.

В ДЕНЬ 1. ЛИСТОПАДА.

Дня 1. листопада Калуш святочно святкував Великі Роковини. Свято почалося Службою Божою, що її відправив о. парох Тисовський Володимир, а проповідь виголосив о. Монцібович Роман. В полудне у залі „Нар. Дому“ відбулася святочна Академія, на програму якої склалося слово Капка Ол., деклямації О. Мельник і Лещія, хорові продукції хору Читальні „Просвіти“ Підгорки та духова орхестра Підгородя. Опісля слідувало відчитання спога-

ду й виступ сокільського хору під проводом п. Когута Михайла. Слід підмітити, що відсвяткування Роковин підготовило Т-во „Сокіл“ та „Відродження“. Свято назагал дбайливо підготоване, велика заля „Нар. Дому“ не поміщувала гостей. Непростимим гріхом для Калуша може бути те, що не спромігся на порядний хор.

ІЗ ЧОРТКІВЩИНИ

„СОКІЛ“ У ВАСИЛЬКІВЦЯХ

Т-во „Сокіл“ у Васильківцях веде живу діяльність. В літі ц. р. уладило для своїх членів 10 рефератів на різні теми, 4 вистави і т. д. Є при „Соколі“ спортова дружина коп. м'яча й вона в цьому році може похвалитися добрими вислідами. Найгршою хибою є те, що нема спортового виряду. Тепер старшина започаткувала збірку між громадянством і датки досить щедро пливуть. Дня 7. XI. ц. р. гніздо уладило забаву, чистий дохід з якої призначено на закупно одностроїв.

Крім того Т-во „Сокіл“ завжди старається вести здругих добрим прикладом. Замісць пити алькоголь на забаві, що її уладжував „Сільський Господар“, і де деякі члени були п'яні до безтями, сокільська молодь добровільними жертвами зложила 6 зл. на Українських Інвалідів і 5. зл. на будову „Р. Ш.“ в Чорткові.

Майже вся молодь згуртована в Т-ві „Сокіл“, й слухняно сповнює свої обов'язки для добра українського народу. Хоч є ще такі одиниці, для яких Т-во є чомусь чуже, але ми доложимо всіх зусиль, щоби їх приєднати.

Гр.

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ НА БОГДАНІВЦІ

В днях 7—11. листопада ц. р. відкрита була заходом Гуртка Молоді при чит. „Просвіти“ на Богданівці вистава української преси. Поза великим моральним успіхом на самій Богданівці набрала вона широкого розголосу, як може ще ніяка з вистав того рода. Сталось це завдяки „журналістові“ з рядів ФНЄ. З вистави цієї скористав він зовсім інакше, як 300 інших її відвідувачів. Бо при тій нагоді вдарив він в „Укр. Вістях“ (ч. 249.) по своїх противниках; річ ясна по тих, хто йому є найбільш немилий: це Авангард, якому „провідник“ приписав як завдання „поборювати ФНЄ“, і Вістник, що якслід оцінює появу ФНЄ в нашій дійсності. Але тому, що сам боявся стягати на себе відповідальність за думку мовлям „Авангард“ провокаторська газета, вложив цей вислів в своїм дописі в уста впорядчика вистави.

А також і те, що пресу його „провідника“ не уложено на окремому „почесному“ столі, вивело його з рівноваги. Він бачив тільки п'ять столів (було їх 8!), а їхній порядок зовсім помішався в його голові, а що більше „Діла“ він зовсім не бачив, хоч воно було в кількох примірниках. І ці ревеляції „Українських Вістей“ неповажно підхопило „все поважне“ Діло і подало за „ Укр. Вістями“, що на виставі „Діла“ не було й що вона „мала чисто пропаґандивні цілі: захвалювати одні часописи та опоганювати інші“.

Та не зважаючи на ті голосні „ревеляції“ вистава осягнула повний успіх. До того причинилося ефектовне розміщення експонатів, відповідні пояснення впорядників як теж і два глибокі змістом реферати ред. Качмаря В. і ред. Штикала Д.

Тиром

СПРОСТУВАННЯ

До ВПана Богдана Лотоцького, відповідального Редактора часопису „Голос“ у Львові.

В ч. 44. часопису „Голос“ з дня 14. листопада 1937. поміщено допис під наг. „Відправа“ Ф.Н.Є. в Жовкві, де знаходиться такий уступ: „По якомусь часі з'явився ще один пан магістер, „фронтовик“, людина, яку повикидали з усіх товариств та яка волочиться по вулицях Жовкви в товаристві польок і жидівок. Його теж почастували як слід“.— Супроти цього, що це відноситься до моєї особи, про що свідчить близче очеркнення особи і факт побиття, — та нарушує мою собисту гідність, — тому прошу на підставі § 19. пресового закону помістити в найближчому числі Вашого часопису, на тім самім місці й такими самими черенками в ім'я правди таке спростовання:

1. Неправдою є, що я є „фронтовик“ цебто член Ф. Н. Є., — бо ним ніколи не був, не є й не буду, а правдиве те, що зовсім не погоджуюся з тактикою Ф. Н. Є.

2. Неправдою є, будьтоби мене повикидали з усіх товариств, натомість правдиве, що я є членом Матірного Т-ва „Просвіта“, місцевого Кружка „Р. Школи“, де сповняю функції повіт. організатора, та членом Читальні „Просвіта“ в Жовкві-місті, де входжу до Виділу яко скарбник.

3. Також неправдою є, що „волочуся“ по вулицях Жовкви в товаристві польок і жидівок, а правдою є, що в приватнім життї зовсім не жию з людьми інших національностей.

Жовква, дня 15. листпада 1937. р.
Остаю з правдивою пошаною
Мр. Семен Гнатюк

ІЗ ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНИ

В ОСТРІВЦІ

Свідома молодь села Острівця, повіт Теребовля, зрозуміла якслід, що листопад це місяць українських інвалідів. За стараннам цеї молоді зібрано в часі вечерниць, для тих, що не жаліли своєї крови 5 зл., а при цім 5 зл. на добродійні цїли.

Робітниче питання в світлі двох енциклік

(Продовження)

Хто має більше доходів чим це є йому потрібно до життя для себе та родини, і то відповідно до стану, **той не має повної свободи в розпоряджуванню тією надвишкою доходів**, але є обов'язаний практикувати „милостиню, добродійність, та шляхотність“.

Про капітал і працю каже енцикліка таке: Щоби створити якесь нове добро економічного характеру, то до цього треба матеріялу, або інакше сирівця, та праці. **Одно із них не вистачає.** Є люди, які мають власний сирівець і самі його власними руками перетворюють. Такі люди є власниками всього витвореного своїми ж руками добра. Одначе найчастіше буває так, що сирівець, або також гроші призначені на закуп сирівця, і праця не є в одних руках. Одні мають сирівець або капітал, але самі не працюють, а другі розпоряджують тільки своєю працею, але не мають натомісць жадного капіталу, ані сирівця.

Працюють отже для тих, які мають капітал. В цей спосіб лучиться капітал і праця, й тільки в полученню із собою можуть видати якесь добро господарського характеру. З того слідує, що **ані виключно капітал не може присвоювати собі всієї продукції, ані праця не може теж цього робити. Помиляються отже ліберали**, які майже всю продукцію приписують капіталові, натомісць робітникові хочуть залишити тільки те, що йому конечне на удержання та на відсвіження сил. **Блудять також і соціялісти**, які вчать, що вся продукція належить до робітника, за виїнятком цього, що є конечним для удержання, чи відсвіження капіталу.

Згідно з наукою Церкви, **не може бути виключеним від уділу в зисках ані капітал, ані праця. Дохід з продукції повинен бути справедливо розділюваний між ті два чинники.** При тому завжди треба мати на увазі спільне добро.

Одначе покищо **нема ще** в суспільності справедливого подїлу доходів. Існує мала горстка людей надмірно багатих, побіч великого числа таких, які не мають нічого. **Це треба змінити.** Багаті повинні мати менший чим досі уділ в доходах, а робітники натомісць більший. Тоді ті, які досі не мали нічого, та жили завжди в непевності, що буде завтра, будуть собі могти щось заощадити, та забезпечити існування собі та своїй родині. Коли ж в цей спосіб бідні зможуть набути якусь власність, тоді також буде запевнений лад та спокій в суспільності.

Якщо робітник, згідно з тією думкою має собі щось заощадити, то він мусить діставати за свою працю таку винагороду, яка йому позволяла б дещо відложити. **Робітник мусить діставати справедливу заплату.** При означуванню її **висоти** треба кермуватися ось такими засадами: **Заплата за працю мусить вистачити на удержання робітника, та його родини.** Надужиттям отже було б, давати робітникові таку платню, яка змушувала б його дружину шукати праці поза домом, та через те були б занедбані діти. Мати повинна займатися домашньою господаркою та вихованням дітей, а не зірбковою працею. Тому треба конечно змагати до того, щоб батьки одержали таку платню, яка б вповні вистачала на потреби родини.

При усталюванню висоти заплати треба також брати під увагу **стан підприємства.** Не можна жадати таких високих платень, які руйнували б підприємство. Крім цього треба ще кермуватись загальним добром. **Для загального добра є важним щоб робітники та урядники могли собі з часом заощадити якийсь маєток.** Бо це запевнює згоду, спокій та лад в суспільності. Одначе загальне добро вимагає також, щоб зарібки не були ані за високі, ані за низькі, бо це спричинює безробіття. (Докінчення буде)

О. К.

Господарські новини

КООПЕРАТИВНИЙ ЗБІЖЕВИЙ МАГАЗИН

Із початком другої половини жовтня місяця ц. р. отворив О. С. К-ив у Збаражі збіжевий магазин у м. Підволочиськом. Як заповідається магазин із хвилиною відкриття має певну передумову швидкого та успішного розвою. Завдяки високій і вірній ціні, яку платять у тому ж підприємстві, завдяки солідності обслуги, магазин має вже зараз голосне й добре ймення. З якою радістю зустріли селяне факт існування того підприємства та водночас із яким реальним зрозумінням, не треба писати! Це ж самозрозуміле!... Йде тільки про те, щоб провід О. С. К. зайнявся щиріше спопуляризуванням справи української торговлі, щоб усі широкі маси селянства гаразд у цьому ділі з'орґанізувати та познайомити їх краще із цим ділом. З однієї сторони серед нашого селянства ще доволі темного ніде не зорґанізованого елементу, що зовсім байдуже ставиться до зусиль у цій ділянці, здругої ж один збіжевий магазин як на підволочиський район це рішучо замало. Не забуваймо ж, що цей новоотворений магазин це тільки острівець серед моря жидівських збіж. магазинів! Потреба того роду магазинів вимагає ще кількох філій розміщених у відповідних сторонах містечка.

ЯК ЖИДИ „ГЕНДЛЮЮТЬ“?

В квітні ц. р. був надрукований у „Голосі“ допис п. з. „З торговельного життя в Підволочиськім“. В цім дописі згадано, що жиди при веденні торговлі послуговуються всіми можливими засобами. Дня 12 X. ц. р. відбулася розправа в город. суді Підволочиського проти Мозеса Длугаша — купця збіжжям. Підсудного обвинувачено за ошукування селян невірним важенням збіжжя. Підс. Длугаш спрепарував при підойми ваги своєрідний „інструмент“ і за його помічю „використовував“ доставців на 10 кґ. збіжжя, так, що коли один мішок збіжжя важив 90 кґ., то після ваги й важення Длугаша цей сам мішок міг важити найбільше 80 кґ. Свою „методу“ важення переводив підсудний від 1933. року. Вину доказано й на цій підставі видано присуд на вісім місяців в'язниці із завішенням.

Нова станиця

У Калуші відкрили нову крамницю мануфактурних товарів пп. Волосянська і Вараниця. Треба, щоб громадянство піддержало цю нову господарську станицю.

ГОСПОДАРСЬКИЙ ОГЛЯД

НОВА СТАНИЦЯ

У Львові урухомлено нову господарську станицю — реклямове б'юро „Фама“, яке міститься при вул. Гродзіцких 1. II. пов.

З українського життя

В суботу 20. дня, листопада ц. р. в год. 19-ій відправиться в церкві св. Юра

ПАНАХИДА

За 359-ох розстріляних большевиками в дні 21. листопада, 1921. р. під Базарем

Студентський Комітет.

бл. † п.

ІГНАТІЙ ЛОШНІВ

б. сотник У. Г. А., довголітній голова Повітового Кружка „Рідної Школи“, голова Т-ва „Скала“, член всіх українських установ і емеритований секретар Повітового Старства в Товмачі, упокоївся по тяжких терпіннях дня 14. жовтня 1937 р. проживши 66 літ, о чім повідомляють горем прибиті

ЖЕНА Й ДОЧКА

Свято 1. листопада в Празі

Як кожного, так і цього року в дні 31. X. 1937. Українська Громада в ЧСР, Союз Українських Закарпатських Студентів й Українська Академічна Громада улаштували спільно Свято 1. листопада в Празі.

Свято відкрив Др. М. Ґалаґан, коротко змалювавши значення 1-го листопада для нас. Гарну промову виголосив письменник Улас Самчук. Ціла дальша програма йшла по вже принятій традиції героїчного стилю свят і академій: Шевченкова „Тарасова ніч“, яку віддала М. Ігнатишинівна, студ. із Закарпаття, далі О. Блестів відчитав універсал Хмельницького, Е. Кузьмівна з чуттям продеклямувала уривок Шевченкових „Гайдамаків“, С. Лисак б. старшина прочитав „Спомин про 1-ший Листопад“ та врешті Д. Галай продеклямував філософічний вірш Леоніда Мосендза: Помона мілітанс, що надзвичайно вдало змальовує 1918. рік і сучасну добу.

Треба підкреслити, що на Святі було присутних понад 100 осіб зо всіх Українських Земель, а за президіяльним столом поруч Др-а М. Галана представника Української Держави в Будапешті, емігранта із СУЗ сидів бувший підстаршина УГА, тепер політичний - емігрант, дальше студент із Галичини і студент і студентка із Закарпаття.

Не можна теж поминути, що впорядчики Свята не вложили стільки праці у виконання своїх обовязків, як треба було, хоч у присутніх слідно було завважити надзвичайно святочний настрій.

Свято закінчено відспіванням національного гимну.

(к-яр)

Панахида по поляглих

Дня 2. листопаду ц. р. XIV. Курінь Старших Пластунів і Пластунок ім. полк. І. Богуна (СУПЕ) в Празі влаштував панахиду по Поляглих на Ольшанському військовому цвинтарі. Панахиду відправив о. Христофор Миськів ЧСВВ, а академічний хор по панахиді на жовнірському відділі і старшинському відспівав „Вічну пам'ять“ і „Журавлі“.

Треба признати, що Пластуни і Пластунки дбайливо очистили гроби, як це роблять часто, а в день поставили квіття і свічки.

На панахиді було багато присутних і в святочному настрої вислухали гарячої проповіді о. Христофора, який закінчив палким закликом не забувати за померлих.

(к-яр)

1-ший листопад в Загребі

Цього року вшанувала загребська українська колонія річницю 1-шого листопада врочистою академією. Вранці, в 8-мій год. відправив урочисту Службу Божу в греко-кат. церкві о. Сабов ЧСВВ. Після Богослужения відбулась у залі духовного семінаря академія, що її розпочав студ. хор під управою Мих. Вінтонева, студ. агр. пісnею „Ой у лузі“. Після того мав вступне слово голова загребської „Просвіти“ п. Вас. Войтанівський. У ньому ж п. прелегент з'ясував листопадовий чин і його наслідки. Далі відспівав хор в'язанку стрілецьких пісень „Хлопці алярм“. Віталій Петрівський, абс. мед. захоплював присутніх гарною й умілою деклямацією вірша К. К-ра: „Героям великого зриву“. Ілько ж Масиник, студ. мед. подав у своїй промові світлі події з нашого недавноминулого. Деклямацію та промову переплів хор гарним і бадьорим виконанням: „Їхав стрілець“ та „Грають сурми“. Свято закінчено національним гимном. **Т-о.**

Панахида по Поляглих в Букарешті

В неділю дня 24. жовтня ц. р. заходом Громади українців-емігрантів відбулася на кладовищі в Букарешті на могилі хорунжого УНР І. Олександрова панахида у пам'ять Головного Отамана Симона Петлюри, як теж українських старшин та козаків, що померли на терені Румунії та у пам'ять тих, що загинули у боротьбі за волю України.

Листопадове Свято в Познані

Українська Студентська Громада в Познані відсвяткувала листопадову річницю святочними сходинами у своїй домівці. Крім студентів були присутні нечисленні гості із старшого громадянства та вояки. Сходини відкрив голова У. С. Г. тов. Кіналь одномінутовою мовчанкою. На програму сходин зложилися: реферат тов. Фелюнта, деклямація тов. Коха („Заповіт сотника“ О. Бабія), рецитація „І знов...“ тов. Черкавської та дві хорові точки хору У. С. Г. Свято скінчилося відспіванням національного гимну. При нагоді зібрано кільканадцять золотих на інвалідів.

Перший листопад у Дичкові

Нічию з 31. на 1. XI. ц. р. в селі Дичкові висипав хтось могилу. На могилі був хрест та терневий вінок із синьо-жовтою лентою і написом. Цього ж дня по панахиді зібране громадянство пішло на могилу. Одначе застало могилу розкинену. Зрушене цією подією відмовило молитву та відспівало національний гимн. Опісля жіноцтво хотіло закопувати хрест, одначе приявна поліція не допустила. В зв'язку з цим переслухала 30 осіб, а 6. хлопців придержала через 3 доби.

Перший листопад в Корнях

Читальня „Просвіта“ в Корнях, равського повіту, уперше святкувала 1-листопадову річницю. В навечер'я Першого Дня (31. XI.) відправилася в місцевій церкві панахида за Поляглих, а у вечері в чит. домівці відбулися святочні сходини членів читальні. Сходини почалися хоровою піснею „Ой у лузі“. Дальше слідували: реферат, пісня „За рідний край“ та деклямація. Національним гимном покінчено це гарне свято.

Першо-листопадове свято святкували теж сусідні села: Вербиця й Махнів.

Арештування на Закарпатті

На доручення ужгородської державної прокуратури жандармерія арештувала фахового вчителя Івана Гопка в Перечині та його брата, селянина Михайла Гопка в Невицькім. Їх арештували узв'язку з ювілейним святом у честь Пречистої Діви Марії — Цариці України, що відбулося 22. VIII ц. р.

Епілог „Свята Борців“ в Раві Руській

По п. Осідачеві В. потягнуло равське старовство до відповідальности за участь у поході до Могил Поляглих громадян села Вербиці. І так: дня 3. X. ц. р. покарало п. Наврота — діріґента хору за пісню „Боже великий“ сьоми-дневним арештом. Тридцятьох членів хору 2-денним арештом. Знову ж Хиййжия Миколу та дві дівчині за несення вінків — першого 7-дневним, дві другі — 1-денним арештом.

Зараз наступного дня — 4. XI. ц. р. судило це саме старовство Грицину Михайла (абс. М. С. в Рогатині) з Корнів за „зорганізовання демостративного походу вулицями міста до Могил Поляглих“ та за співання там же „Не пора“. За зорганізовання походу покарало його 4-тижневим безоглядним арештом, а за „Не пора“ гривною 200 зл. з заміною на 2 тижні арешту.

Величаве Свято в Городенці

Дня 24. м. м. ціла Городенщина величаво відсвяткувала своє Господарсько-кооперативне свято, на яке зібралися численні маси народу. По полевій Службі Божій, здисципліновані ряди народу від сідоглавих старців до малих дітей рушили походом через місто. Попереду їхав віз з великим транспарентом „В єдності сила“. Це небуденне свято закінчилось Академією, в програму якої ввійшли промови, хорові точки і деклямації.

Розв'язали Філію „Відродження“

Як відомо в червні ц. р. станиславівське старовство припинило було в діяльності Філію „Відродження“ в Станиславові. Внесеного рекурсу стан. воєвідство не розглядало і дня 3. ц. м. прислано до Філії письмо, яким згадану Філію розв'язує, бо вона загрожує публичній безпеці, тощо та ще й тому, що на її терені організували якийсь „Професійний Союз Освітних Працівників“, коло організації якого заходились люди судово карані за протидержавну діяльність.

Польсько-українсько-руський дивогляд

У Львові, як пише польський тижневик „Воля і Чин“, повстала видавнича спілка, що має видавати „незалежний український часопис“. У склад редакції цього „незалежного“ часопису мають входити „поляки, українці й русини“. Між іншим ця спілка має видавати переклади найцінніших творів українських і польських письменників.

Покидають рідну землю

З Луцька вирушив до Гдині великий транспорт емігрантів з Волині в числі 500 осіб. Є це один з найбільших еміграційних транспортів в останніх часах. Виселенці їдуть до Бразилії й Аргентини. Що емігранти, це майже самі українці, в цьому немає сумніву.

Боб'ятин горить

Вже від довшого часу трапилося в Боб'ятині кілька випадків пожежі. Та найголоснішими стали два останні факти, а саме в ночі з 1. на 2. XI. вибухла пожежа, підчас якої згоріло 9 господарств враз з живим і мертвим інвентарем, знову в тиждень пізніше, бо дня 9. XI. звечера знову вибухла там пожежа, в якій згоріло 4 стодолі і шпихлір. Через обидва рази шкоди великі. Хто і яка причина підпалів нікому досьогодні не відомо. Згоріло все збіжжя та паша. Господарі зостались без даху над головою. Громадяни в паніці.

„Петро“

Вийшли з в'язниці

Ще в травні ц. р. хтось невідомий, цільним стрілом через вікно вбив на смерть „вождя“ дорожівської комуни Антона Криворучку в Дорожові коло Самбора.

Небіжчик вечером з 29. на 30. травня ц. р. зайшов до приватного склепу Андрія Гальова, де сів на ліді між дев'ятьма господарями, і в той же час хтось невідомий цільним стрілом через вікно вбив його. Стріл, як присутні господарі ствердили був такий гучний, що лямпа згасла, кусні кулі розтріскали легені небіжчика. Після того арештовано Мазура Степана й Криворучку Василя (у першого найшли військовий револьвер марки „Штаєр“). По кількох місяцях в'язниці обидвох звільнено і слідство уморено.

Ревізії

При кінці жовтня ц. р. перевела місцева поліція ревізію в домі Степана Мазура з Дорожова. Шукали за зброєю і нелегальною літературою.

Вандали нищать хрести на могилах українських летунів

В с. Краснім (Золочівщина) залишились могили по українських летунах УГА, якими дуже дбайливо опікувалась місцева молодь прикрашуючи їх підчас національно-релігійних свят зеленими вінками й національними прапорами. Цього року дня 30. жовтня, як звичайно місцева молодь прикрасила могили вінками. По кількох годинах всі вінці щезли. Молодь сплела другі вінці і в неділю занесла на могили. Проте в ночі злочинна рука знищила не тільки вінці, але й березові хрести на могилах.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ:

Р-ч. — Щиро дякуємо за кореспонденцію з „протибольшевицької вистави“. Надрукуємо її в 46. числі.

Ст. Ог. — Дописи і матеріяли одержали. Щиро дякуємо. Використаємо в „Голосі“ й „Напередодні“.

І-ко. — Дякуємо за надіслане. Дещо друкуємо в цьому числі. Статтю використаємо.

Дописувачеві з Гаїв В. — Просимо подати прізвище, як теж і два підписи для підтвердження фактів поданих у Вашому дописі.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

При зміні поштової агенції просимо подавати на розрахункових переказах попередню пошту.

На цьому місці подаємо до відома, що п. Жмурко Іван з Настасова оголошений на III. чорній листі шкідників, розчислився частинно за кольпортажу „Голосу“.

Всеч. о. Щирба Леонід, Кр. Заплачено до кінця грудня 1937. р.

Вп. „В-р“ — В-о. Часописі висилаємо. За приєднання передплатників дякуємо!

Вп. Данкович Іван, Сор. Прийшов зворот 42. ч. Просимо вияснити.

Вп. Филипів Стефан, Зам. Прийшов зворот. Дальшу висилку здержуємо.

Вп. Данилко Микола, Вац. Часопис здержуємо. Непродані числа просимо звернути і вирівняти залеглість.

Вп. Кілочко Степ., Ям. Часопис здержуємо, приходить зворот.

Вп. Синишин Волод., Бер. Приходить зворот. Просимо вияснити.

Вп. Бачек Микола, Мал. Часопис здержуємо. Просимо розчислитись.

Вп. Андріївський Вас., Кол. Часопису покищо не здержуємо. Просимо вирівняти залеглість.

Вп. Покидко Волод., Бел. Подайте свою нову адресу.

Вп. Феник Микола, Кр. Подайте докладну адресу. Часопис вертається з допискою „адресат незнаний“.

Вп. Бажанський М. — Чехи — Жеви. Подайте свою адресу.

Вп. Заичицька Олена, Сян. Часопис здержуємо. Довг виносить 2.80 зл.

Вп. „Ннр“, Т. Гроші 4.50 зл. з дня 3. червня ц. р. вчислено на передплату. Заплачено до кінця року. Гроші з „Обріїв“ 4 зл. перенесено до „Напередодні“.

Вп. Лещинський В. Кр. Подайте докладну адресу.

Вп. Грицай Іван, Пер. Висилаємо на Вашу адресу спис довжників. За труд щиро дякуємо.

Вп. Хомутник Мик., Явор. Належиться 1.05 зл.

Вп. проф. Огроднік Ст., Др. Довг виносить 2.65 зл.

Вп. Бородайко Волод. Довг виносить 2.70 зл. Чит. „Просвіта“ 2.20 зл.

Вп. Проциківна Софія, Добр. Часопис висилаємо стало. Просимо рекламувати на пошті.

Через недостачу місця виказ жертводавців на різні добродійні цілі подамо в черговому числі.

КОНКУРС

На трьох управителів склепів книгарняно - паперово - галянтерійних на провінції і у Львові.

Вимагання: укінчення торговельної школи, знайомство книговодства і кавція 3.000. зл. — 1.000 до 1.500 готівкою, а 1.500 кавційними векслями.

Платня від 80. зл. місячно.

Першенство мають рутиновані сили.

Зголошення з рекомендаціями і коротким описом життя слати на адресу: **Видавництво Українська Культура, Львів, Домініканська 11. II. пов., ч. телеф. 11-81.** до дня 25. листопада 1937.

На відповідь залучити значок.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ Й ПОШИРЮЙТЕ!

„МАЛІ ДРУЗІ“

Журнал для дітвори.

Багато образків у двох колірах.

Дуже цікавий зміст.

Замовляйте: „МАЛІ ДРУЗІ“ Львів, вул. Ґродзіцких ч. 1. III. Розрах. перекази ч. 248. Річна передплата 1.50 зл., піврічна 0.80 зл.

Взуття з боксової шкіри української мех. гарбарні

А С Т Р А

в Стрию

є найтриваліше.

Домагайтеся всюди наших виробів.

ГОДИННИКАР П. Карпинець Львів, Домініканська 7.

ЗНАЙДЕ ЗАЙНЯТТЯ добрий переплетник (челядник). Зголошення слати до Адм. „Голосу“ під „К. Н.“ Платня після умови.

Вже появилося третє число літературно-мистецького і наукового часопису

„Напередодні“

Висилаємо його тільки тим, що вплатили передплату і кол. передплатникам час. „ОБРІЇ“. Всіх, хто одержав 1. і 2. ч „Напередодні“ і хто хоче одержувати цей часопис постійно, просимо вислати негайно передплату.

3. грудня

Студентський

Чайний Вечір

з добірною вокально-музичною програмою

в жовтій залі „Народнього Дому“

ШТУЧНІ ПОГНОЇ, НАСІННЯ, СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКІ МАШИНИ й усе потрібне у сільському господарстві купите дешево і добре тільки

в ЦЕНТРОСОЮЗІ

Не страшна, ні холодна осінь, ні люта зима! бо крамниця

БОГДАНА СТАРУХА

В СТАНИСЛАВОВІ — РАТУШ

спровадила велику скількість найкращих осінних і зимових річей на:

Трикоти	убрання	куртки
светери	постіль	ковдри
плащі	коци	білля

й усе, що тільки кому потрібне.

Спішіть усі до своєї крамниці. Від кожного закупу йде процент на Рідну Школу.

Українські Видавництва ДРУКУЮТЬ свої видання на папері З одинокого українського СКЛАДУ ПАПЕРУ

„ТО-П“

В кооперативах, складах Народної Торговлі, крамницях Маслосоюза й українських індивідуальних купців ПАКУЮТЬ тільки в торбинках з одинокої української МЕХАНІЧНОЇ ФАБРИКИ паперового опакування

М. АТАМАНЮК І С. МУРИН Львів, вул. Городецька ч. 36. Тел. 283-67.

В черевиках не чищених пастою

„ЕЛЕҐАНТ“

далеко не зайдеш

КНИЖКА ЮРІЯ ГОРЛІС-ГОРСЬКОГО

Окрема цілість, 368 сторінок. Ціна 3 зл., з пересилкою 3 зл. 50 гр.

„Холодний Яр“ II. том

Кольпортерам, за готівку, опуст 33%.

Замовлення й гроші слати на адресу: **Видавництво Ю. ЛІСОВСЬКОГО, ЛЬВІВ, вул. МІЦКЕВИЧА 22 м. 10. Розрахункові перекази ч. 232.**

Читальні та особи, що хочуть набути II. том — повинні поспішитися, бо наклад вже вичерпується, а другий у скорому часі не буде виданий. Другий наклад I. тому — вичерпаний. Просимо не посилати замовлень до оголошення про видання третього накладу. (Передбачується в грудні). „У ворожому таборі“ — теж вичерпане.

Вже друкується нова книжка з серії суспільно-політичних видань в-ва **„ПРОМІНІ“** п. н.:

„ТРЕТЯ НІМЕЧЧИНА“

готується до друку:

„НАЦІЯ І ДЕРЖАВА“ — вийшла і продається: **„ІДЕОЛОГІЯ Й ОРГАНІЗАЦІ“.**

Ціна кожної книжки зокрема 1.— зл., з пер. 1.20. У передплаті за шість **книжок зл. 5.—; за 3 книжки зк. 3.—** разом з пересилкою.

Кольпортерам 20% рабату, а як що платять з гори принайменше за 5 прим. — 30%.

Замовлення і гроші слати на адресу:

„В-во „ПРОМІНІ“ Львів, Л. Сапеги 23. II. п. ч. к. роз. 50.

КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ

Михайла Білоуса

виконує всякого рода мужеські одіння з власних і доставлених матеріялів.

— — — Ціни конкуренційні. — — —

ЛЬВІВ, ДОМІНІКАНСЬКА 4 I. пов. тел. 234-56.

Видає БОГДАН КРАВЦІВ. — Редаґує Колеґія. — За редакцію відповідає **БОГДАН ЛОТОЦЬКИЙ. — Урядові години Редакції: від 10—13.**

Адміністрації від 8—15.

Друкарня Наукового Т-ва імени Шевченка у Львові, Чарнецького 26.